

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízdičky v právní věci žalobkyně: **Z. P.**, zastoupené JUDr. Jiřím Svozilem, advokátem, se sídlem Třída Tomáše Bati 180, Zlín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, č. j. 34 Ad 11/2012 - 49, a č. j. 34 Ad 11/2012 - 50,

takto:

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 6/2013 a 6 Ads 7/2013 **se spojují** ke společnému řízení, přičemž nadále budou vedeny pod sp. zn. 6 Ads 6/2013.
- II. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, č. j. 34 Ad 11/2012 - 49, **se zamítá**.
- III. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, č. j. 34 Ad 11/2012 - 50, **se zamítá**.
- IV. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 20. 1. 2012, č. j. X1, bylo změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 10. 2011, č. j. X, tak, že od 27. 8. 2011 byl žalobkyni přiznán starobní důchod ve výši 7027 Kč měsíčně.

[2] Podáním postoupeným Krajskému soudu v Brně dne 28. 1. 2012 žalobkyně napadla uvedené rozhodnutí žalované. Na základě žádosti ze dne 31. 8. 2012 byl usnesením krajského soudu ze dne 12. 11. 2012, č. j. 34 Ad 11/2012 - 40, ustanoven jejím zástupcem advokát Mgr. Miroslav Remeš. Usnesením krajského soudu ze dne 5. 12. 2012, č. j. 34 Ad 11/2012 - 47, byl Mgr. Remeš zproštěn povinnosti zastupovat žalobkyni a současně byl jejím zástupcem ustanoven JUDr. Jiří Svozil, advokát, se sídlem třída Tomáše Bati 180, Zlín.

[3] Z podnětu žalobkyně bylo dne 17. 1. 2013 vydáno opravné usnesení, č. j. 34 Ad 11/2012 - 49, kterým bylo opraveno označení zástupce žalobkyně v posledním odstavci odůvodnění usnesení č. j. 34 Ad 11/2012 - 47 tak, že se uvádí Mgr. Miroslav Remeš. V opravovaném usnesení byl totiž původně namísto jmenovaného zástupce uveden Mgr. Petr Maršálek, šlo ovšem o zjevnou nesprávnost a Mgr. Petr Maršálek zástupcem žalobkyně nikdy nebyl ani být neměl.

[4] Stejněho dne zamítl krajský soud usnesením č. j. 34 Ad 11/2012 - 50 návrh žalobkyně na ustanovení nového zástupce se sídlem blíže k jejímu bydlišti, a to ve Vsetíně. Krajský soud v odůvodnění odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2005, č. j. 6 Ads 64/2005 - 25, publikovaný pod č. 1372/2007 Sb. NSS, podle něhož: *„Právo na ustanovení zástupce není právem na ustanovení konkrétní osoby, kterou žalobkyně v návrhu označuje.“* (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[5] Obě tato usnesení krajského soudu byla žalobkyni doručena dne 22. 1. 2013 společně v jedné obálce.

[6] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) napadla včasnou kasační stížností ze dne 28. 1. 2013 obě tato usnesení ze 17. 1. 2013 (č. j. 34 Ad 11/2012 - 49 a č. j. 34 Ad 11/2012 - 50).

K výroku I.

[7] Napadená usnesení byla vydána krajským soudem v rámci jednoho řízení a skutkově spolu úzce souvisejí. V obou věcech jsou dání totožní účastníci řízení ve stejném procesním postavení.

[8] Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 39 ve spojení s § 120 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) rozhodl o spojení uvedených řízení o kasační stížnosti ke společnému projednání, neboť takový postup bude procesně efektivnější.

K výroku II.

[9] Kasační stížnost směřuje proti usnesení č. j. 34 Ad 11/2012 - 49 ve dvou ohledech. Zaprvé napadá způsob jeho doručení, a to z toho důvodu, že bylo stěžovatelce doručeno společně s usnesením č. j. 34 Ad 11/2012 - 50 v jedné obálce. Dále stěžovatelka poukazuje na podle ní nesprávně uvedenou spisovou značku „33 A 29/2012“ v záhlaví na str. 2 usnesení.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil, zda kasační stížnost splňuje všechny formální náležitosti.

[11] Nejvyšší správní soud podotýká, že kasační stížnost mu adresovala stěžovatelka osobně, nikoliv prostřednictvím ustanoveného zástupce JUDr. Jiřího Svozila, který by ji měl podle § 35 odst. 8 věty poslední s. ř. s. zastupovat i v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud nepožadoval doplnění podání stěžovatelky ze strany ustanoveného zástupce, a to z toho důvodu, že obě napadená usnesení se týkají právě otázky zastoupení stěžovatelky advokátem, přičemž stěžovatelka primárně nesouhlasila s ustanovením JUDr. Jiřího Svozila a žádala o ustanovení jiného advokáta. Stěžovatelka tedy ve své kasační stížnosti nesplnila podmínku povinného zastoupení podle § 105 odst. 2 s. ř. s., nicméně dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu splnění této podmínky v posuzovaném případě není nutné. Nejvyšší správní soud již totiž v obdobné situaci konstatoval, že „*v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobci není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS). Pokud by v tomto případě Nejvyšší správní soud v řízení o kasačních stížnostech stěžovatelky trval na jejím zastoupení advokátem, jednalo by se také o svého druhu řetězení téhož problému.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti přímo neoznačila, pod který z kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 s. ř. s. své námitky podřazuje. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu to ale není nutné; důležité je, aby námitky stěžovatelky spadaly pod některý ze zákonem stanovených důvodů svým obsahem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2012, č. j. 6 As 15/2012 - 15). V tomto případě lze kasační námitku podřadit pod písm. d) citovaného ustanovení s. ř. s., neboť je tvrzena vada řízení před soudem spočívající v nesprávném postupu při doručování.

[13] Nejvyšší správní soud tedy ověřil, že kasační stížnost ve vztahu k usnesení č. j. 34 Ad 11/2012 - 49 splňuje všechny formální náležitosti, proto přistoupil k jejímu věcnému projednání a dospěl k závěru, že není důvodná.

[14] Stěžovatelka zejména nesouhlasí s postupem při doručování obou napadených usnesení, protože jí byla doručena společně v jedné obálce. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, pokud obě napadená usnesení vložil do jedné obálky k doručení stěžovatelce. Takový postup byl naopak v tomto případě hospodárný a nebylo jím nikterak zasaženo do práv stěžovatelky.

[15] Dále stěžovatelka poukázala na údajně nesprávnou spisovou značku v záhlaví na str. 2 usnesení, kde je uvedeno „33 A 29/2012“. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu

dává stěžovatelce za pravdu, neboť věc je u krajského soudu vedena pod spisovou značkou „34 Ad 11/2012“. Jedná se ovšem o zjevnou nesprávnost, která nezakládá nesrozumitelnost rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[16] Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 34 Ad 11/2012 - 49 není tedy důvodná, a Nejvyšší správní soud ji proto zamítl podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s.

K výroku III.

[17] Stěžovatelka dále kasační stížností napadá i usnesení č. j. 34 Ad 11/2012 - 50, kterým byl zamítnut stěžovatelčin návrh na ustanovení nového zástupce. Stěžovatelka požadovala zástupce se sídlem ve Vsetíně, neboť sídlo ustanoveného zástupce ve Zlíně je příliš vzdáleno jejímu bydlišti. Taktéž napadá způsob doručení uvedeného usnesení – stěžovatelce bylo doručeno společně s usnesením č. j. 34 Ad 11/2012 - 49 v jedné obálce.

[18] Nejvyšší správní soud nejprve ověřil, že kasační stížnost splňuje všechny formální náležitosti i ve vztahu k usnesení č. j. 34 Ad 11/2012 - 50 (srov. výše body 11–13 tohoto rozsudku), poté přistoupil k jejímu věcnému projednání a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů usnesení podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. na základě § 109 odst. 4 s. ř. s.

[20] Krajský soud zamítl stěžovatelčinu žádost o ustanovení jiného zástupce blíže k jejímu bydlišti s tím, že odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2005, č. j. 6 Ads 64/2005 - 25, publikovaný pod č. 1372/2007 Sb. NSS, podle něhož: *„Právo na ustanovení zástupce není právem na ustanovení konkrétní osoby, kterou žalobkyně v návrhu označuje.“* Dále uvedl, že žádost o ustanovení jiného zástupce nebyla odůvodněna.

[21] Nejvyšší správní soud v první řadě zdůrazňuje, že krajským soudem citovaný rozsudek byl podstatně modifikován rozsudkem rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, publikovaným pod č. 1995/2010 Sb. NSS, podle kterého není sice právo účastníků na ustanovení konkrétního zástupce absolutní, ale pokud se takový návrh opírá o rozumné a věcně oprávněné důvody, mělo by mu být zpravidla vyhověno. Rozšířený senát také uvedl: *„[J]e nicméně třeba trvat na tom, že pokud soud návrhu účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit.“* Nejvyšší správní soud poznamenává, že krajským soudem citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 64/2005 - 25 na danou věc ani příliš nepřiléhá. Stěžovatelka totiž nepodala návrh na ustanovení konkrétní osoby, ale žádala o ustanovení jakéhokoli zástupce se sídlem blíže k jejímu bydlišti. Tato pochybení nejsou však natolik závažná, aby zakládala důvod ke zrušení rozhodnutí krajského soudu.

[22] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu může zdejší soud doplnit odůvodnění rozhodnutí krajského soudu, aniž by současně musel napadený rozsudek zrušit pro nedostatek důvodů rozhodnutí, pokud krajský soud dospěl k správnému

právnímu závěru, přičemž důvody, kterými tento svůj závěr podložil, v převážné míře ob stojí (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, publikované pod č. 1865/2009 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 Afs 104/2008 - 66). Tak tomu je i v tomto případě, neboť krajský soud své rozhodnutí alespoň částečně odůvodnil, proto Nejvyšší správní soud shledává napadené usnesení přezkoumatelným, nicméně považuje za vhodné doplnit jeho odůvodnění.

[23] Nejvyšší správní soud se tedy zabýval otázkou dostupnosti sídla zástupce stěžovatelky z jejího bydliště jako důležitého kritéria při posuzování naplnění práva na právní pomoc (čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) z materiálního hlediska.

[24] Je nesporné, že soud by zpravidla měl ustanovit účastníkovi zástupce se sídlem co nejdostupnějším z bydliště účastníka, případně z jiného místa, kde obvykle účastník pobývá, tak aby byla zajištěna maximální možná reálná ochrana práv účastníka. V posuzované věci tomu tak i původně bylo, neboť krajský soud stěžovatelce nejprve ustanovil zástupce přímo z obce, kde má bydliště (Valašské Klobouky). Teprve po jeho zproštění povinnosti ji zastupovat přistoupil krajský soud k ustanovení zástupce ze Zlína. Dále je třeba uvést, že stěžovatelka nikterak neodůvodnila svůj požadavek na ustanovení zástupce blíže k jejímu bydlišti, konkrétně se sídlem ve Vsetíně. Lze předpokládat, že by to pro ni bylo pravděpodobně méně časově a finančně náročné, rozdíly v dostupnosti obou obcí z jejího bydliště však nejsou natolik velké, aby bylo v situaci ustanovení zástupce se sídlem ve Zlíně vůbec možné uvažovat o zásahu do stěžovatelčina ústavně zaručeného práva na právní pomoc. Mnohem přísněji by samozřejmě bylo pohlíženo na takovou situaci, pokud by například byla ze zdravotních důvodů podstatně omezena stěžovatelčina schopnost mobility. Žádný takový důvod hodný zvláštního zřetele však stěžovatelka neuvádí.

[25] Zcela pominout nelze ani otázku dostupnosti sídla příslušného soudu ze sídla zástupce, neboť příliš velká vzdálenost může činit obtížnějšími úkony jako nahlížení do spisů nebo účast na jednání. V nyní posuzovaném případě má ustanovený zástupce o něco blíže ke Krajskému soudu v Brně, než by měl zástupce ze Vsetína; z tohoto pohledu tak bylo ustanovení zástupce ze Zlína účelnější a hospodárnější – ačkoli to nemůže být nikdy nejdůležitější, či dokonce jediné hledisko (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2012, č. j. 2 As 82/2010 - 37, zrušující usnesení Městského soudu v Praze, jímž byl žalobci s bydlištěm v Ostravě ustanoven zástupce se sídlem v Praze).

[26] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud v této věci nepochybil tím, že zamítl stěžovatelčin návrh na ustanovení zástupce se sídlem blíže jejímu bydlišti.

[27] Pokud jde o stěžovatelčinu námitku proti způsobu doručení usnesení, krajský soud ani zde nikterak nepochybil tím, že jí doručil obě napadená usnesení v jedné obálce (viz bod 14 tohoto rozsudku).

[28] Kasační stížnost tedy není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

K výroku IV.

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2013

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu